

Izhaja, izvenredni ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopolni naj se pošiljajo uredništvu. Ne računamo plačila se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Gerbec. — Lastnik tiskarna Edinost. Tisk tiskarne Edinost. Narodna tiskarna za mese: L 7.—, 3 mesece L 19.50, pol leta L 32.— in celo leto L 60.—. Za inozemstvo mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov v Trstu po 40 cent. osmrtnice zahvale, poslanca in vabila po L. 1.—, oglasi denarnih vadnic po L. 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj po L. 2. — Oglasi naročnine in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

La legge è uguale per tutti

«Zakon je enak za vse!» Ta izrek je zapisan v vseh sodnih dvoranah. Je opora in tolažba malim in resen opomin mogotcem. V divjem pehanju vsakdanjega življenja lahko pride bolj do veljave, doseže lahko večje ugodnosti tisti, ki ima močnejše, brezobzirnejše komolce; toda čim stopijo ljudje v sodno dvorano, tedaj neha razlika med malimi in velikimi, starimi in mladimi, skromnimi in pretegnjenimi: pred zakonom so vsi enaki. Ta zlati izrek, ta glavni temelj vsega človeškega snovanja, se blesti tudi v tržaskih sodnih dvoranah. Z zadoščenjem smo mislili na ta izrek posebno te dni, ko so skozi dva tedna v mrzličnem pričakovanju stali pred tržaskimi porotniki obtoženci — Slovenci. Obtoženci namreč, ki so bili napadeni, ker so Slovenci, ki so se branili, ker so Slovenci, ki so sploh bili zapleteni v dogodke, ki so jih dejanski stan zadnjega velikega procesa, ker so Slovenci. Vsi govorniki, ki so nastopili v procesu radi dogodkov v Marezigah, kr. državni pravdniki, zastopniki civilnih strank in branitelji so se trudili, da dokažejo, da tu ne gre za političen proces. Res je, v pravem pomenu besede proces ni bil političen, toda naše krajevne politične razmere in borbe so vrgle močno senco na dogodek in na razpravo, v njihovi senci se je težka pot marezigijskih kmetov pričela dne 15. maja 1921 in zaključila dne 28. februarja 1923.

Ni naš namen prikrivati dejstva. Zavedali smo se vse resnosti dogodkov in vse teže obtožnice in, kakor se v takih primerih dogaja, nismo s prevelikim povdorkom polagali na tehtnico vse številne olajševalne okolnosti. In vendar smo upali, računali, da sodba ne bo tako trda. Saj so nam in vsem v živem spominu različni procesi, ki so se odigrali baš v tržaskih sodnih dvoranah. Čitali smo tudi pogostoma o procesih v ostalih italijanskih mestih, kjer so sedeli na obtožni klopi fašisti. Povsod so bili obtoženci oproščeni. Procesov, ki so se vršili po drugih mestih, sicer ne utegnemo zasledovati v posameznosti, omejiti smo se morali večinoma na kratka poročila o obtožbi in oprostitih razsodbi, toda procesom v tržaskem mestu smo sledili od blizu, odigrali in razvijali so se vsak dan pred nami. Imeli smo procese radi čistih, izrecnih navadnih zločinov in procese radi zločinov, ki so imeli še precej močno politično barvo, na vsak način politično ozadje in ki so se porodili iz političnih strasti, v vseh teh procesih smo doživeli popolne oprostitve. Ne daj Bog, da bi se te naše besede tolažile kot očitek sodnikom, da so bili v prejšnjih procesih premili. Navajamo dejstva le z značajem kronike. V procesu Spehar, v procesu Forti, posebno v procesu Müller, ki je vzbudil toliko pozornosti, povsod oprostitve. Proces Müller se največ vsiljuje v spomin radi izredno sličnega položaja dveh glavnih pri: Giralidja v procesu Müller, Tassinija v procesu Marezige. Oba sta dolge, večne minute gledala svoje napadalce oko v oko, oba sta obležala ranjena, oba sta v sodni dvorani spoznala in pokazala svoje napadalce in vendar: tisti, ki ga je Giralid pokazal kot svojega napadalca, je bil oproščen, tisti pa, ki ga je Tassinij spoznal kot svojega napadalca, je obsojen. Kdor si to dejstvo predloči, bo razumel, zakaj je večkrat padla pri marezigijskem procesu beseda o procesu Müller in zakaj je ta

beseda posebno silila na jezik množici, ki je razpravljala o procesu po ulici in po javnih shajališčih.

Neuka množica se pri takih očividnih neskladnostih rada ironično posmehne. Vidi golo dejstvo in se dalje ne pogloblja. Toda nima prav, ironična množica. Res je, zakoni so tudi za nas Slovence enaki kakor za ostale državljane, za nas ni posebnih zakonov, absurdno bi bilo kaj takega misliti, pa naj bi bili ti zakoni proti nam ali pa nam v prilog.

Toda pomisliti je treba, da je med prvo točko, zakonov, in zadnjo točko, uporabo zakona, važen činitelj: sodnik. Znano je dejstvo, ki se ni dogajalo samo pred tržasko poroto, ko je veljal še avstrijski zakon, po katerem se sodijo velike tatvine pred poroto, da so porotniki tatove strožje sodili nego morilce in ubijalce. Elementarnemu pravemu čutu je tako dejstvo nerazumljivo, življenje in zdravje je vendar vsakemu najdragocenejši zaklad; razumljivo pa postane to dejstvo, če se pomisli, da so porotniki končno vendar le navadni zemljani, ki so za par dni zamenjali svojo stolicu za pisalno mizo ali v prodajalnici s porotno klopjo, ter se pri svojem izreku ne morejo ubraniti misli, ki se jim nehoti vsiljuje: Tat mi lahko že jutri škodi, ker tatvine se zelo pogostoma dogajajo, morila pa se mi ni treba ravno bati, saj sem človek mirne naravi in umori so redki.

Tudi tržaski porotniki se niso mogli ubraniti pri marezigijskem procesu misli, da so oni sedeli na porotniški klopi po narodnosti Italijani, a da njim nasproti na zatožni klopi sede Slovenci. Med tema dvema klopema je zija prepada; živa beseda braniteljev in umerjenih govor zastopnika civilne stranke, odvnetika Dompierija, niso mogli v par dneh zamašiti prepada, katerega je Avstrija kopala, čez katerega je bila med vojno vržena deska skupnega interesa na razpadu Avstrije in kateri po vojni zija naprej. In k temu je prišel državni pravdnik, ki je z vso svojo blestečo zgovornostjo in z neverjetno — korajžjo postavil poleg zlatega, čistega izreka, ki je dal naslov tem vrstam, drug izrek, ki ni čist, ne zlat, ki je bil nasprotno vedno in povsod pobijan od največjih veleumov, izrek namreč: Cilj posvečujoč sredstva. In porotniki so postali sredstvo, ki ga posvečuje cilj, in ni jim bilo težko to.

Ali naj očitamo? Ropotamo? Ne. Trezno potegnimo črto pod dejstva. V procesu Müller je državni pravdnik v svojem govoru opozoril porotnike, da si bodo, če bodo oprostiti, postavili čuden spomenik. Danes stojimo pred novim čudnim spomenikom. Naj bodo ti spomeniki resen opomin odločilnim in vplivnim činiteljem, vladi, oblastvom in ne v zadnjem redu krajevnemu častopisu, da ne zadostujejo besede o pomirjenju in prijateljstvu med obema plemenoma naše dežele, ki so padle v marezigijskem procesu iz ust vseh porotnikov so stari, nezdravi ostanki, a je treba dela, dejanj. V glavnih tržaskih porotnikov, so stari, nezdravi ostanki, a javni funkcionar bide po mizi z nemoralnim: Cilj posvečujoč sredstva. To je treba iztebiti. Zato je treba dela. Kdor ima dobro voljo, naj se ga že danes poprime. Naša želja je, da bi pokazali vsi, Slovenci in Italijani, vsaj na zadnjega marezigijskega kmeta, ko bo zapustil ječo, z besedami: Glejte nesrečno žrtev čudnih spomenikov!

Italija

Prihod jugoslovenskih delegatov
OPATIJA, 1. Sinoči je dospel jugoslovni zastopnik dr. Stjepan Račić v spremstvu pooblaščenega ministra dr. Otokarja Rybafa.

Italijanska propaganda (v inozemstvu)
RIM, 1. Italija ima izvrstno organizirano propagando doma in v inozemstvu. Ni pretrano, če se trdi, da ima Italija večji del svojih političnih uspehov zahvaliti ravno tej propagandi, kateri so posvečale razen zasebnih institucij tudi vse dosedanje italijanske vlade velika skrb. Sedanja fašistovska vlada ne zaostaja na tem polju za prejšnjimi vladam. Ministrski predsednik je poslal, kakor javlja agencija «Stefani», vsem diplomatskim zastopnikom v inozemstvu tozadevna navodila. Vlada namerava, pravi agencija, pospešiti poleg trgovskih odnosov z Nemčijo tudi kulturne, izpodbujajoč na odpiranje italijanskih šol v inozemstvu in podpirajoč ustanove, ki so si nadele cilj, da razširijo italijanski jezik v tuje kroge in sole.

Po združitvi fašistov in nacionalistov
RIM, 1. Sinoči je sprejel Mussolini dva zastopnika nacionalistične skupine v poslanski zbornici, ki sta izrekla ministrskemu predsedniku zadoščenje vseh 14 nacionalističnih poslancev nad popolnim združenjem fašistov in nacionalistov. Dostavila sta, da odgovarja ta združenje splošnemu čustvu italijanskega nacionalizma, ki vidi v tem velikem činu končno uresničenje svojega nauka.

Sestanek sveta splošne časnikarske zveze
RIM, 1. Za nedeljo 4. t. m. ob 15 uri je sklican sestanek sveta splošne državne časnikarske zveze. Udeležili se ga bodo zastopniki vseh časnikarskih združenj.

Jugoslavija

Kako bo sestavljena bodoča narodna skupščina?

BELGRAD, 1. Tukajšnji listi prorokujejo, da bo bodoča narodna skupščina sestavljena tako-le: radikalna stranka okrog 80 mandatov, Stojan Protičeva stranka 15 mandatov, Davidovičeva skupina demokratske stranke 60 mandatov, Pribevičeva skupina demokratske stranke 15 mandatov, Stjepan Račić 45 mandatov, zemljoradniki 25 mandatov, socialni demokratje 20 mandatov, ljudska stranka 15 mandatov, 18 mandatov pa razne druge skupine.

Politična konferenca v Ljubljani

LJUBLJANA, 1. Današnji «Slov. Narod» objavlja sledečo brzojavko iz Dunaja: V Belgradu začeta politična pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo se bodo nadaljevala sredi aprila v Ljubljani. Vprašanje narodnih manjšin pa se na tej konferenci še ne bo rešilo v smislu mirovne pogodbe.

Delovanje komisije za ureditev paroplovbe po Donavi

BELGRAD, 1. V smislu mirovne pogodbe je bila v Bratislavi ustanovljena posebna donavska komisija, ki izdeluje paroplovni statut. Ta komisija razpravlja o vseh vprašanih interesiranih držav in je imela že več konferenc. Ministrstvo zunanjih zadev je te dni interno razpravljalo o donavskem statutu. Razprav so se udeležili zastopniki generalne direkcije carin, zastopniki ministrstva saobračaja in zastopnik ministrstva notranjih zadev. Na interministerialnih konferencah je bilo formalno precizirano stališče jugoslovske vlade. Ker je zastopnik Jugoslavije v donavski komisiji Mihajlo Ristić nekoliko obolel, se je pooblastil g. dr. Vilfan, tajnik v ministrstvu zunanjih zadev.

Položaj na Sušaku

LJUBLJANA, 1. Današnje «Jutro» javlja iz Belgrada: Z merodajnega mesta se poroča, da se evakuacija Sušaka odgodi za nekaj (najbrž dva) dni radi nenadnih tehničnih zaprek. Radi tega je bil admiral Prica pozvan v Belgrad. Zastopal ga bo dr. Otokar Rybaf, ki je bil iz Rima, kjer se nahaja kot delegat vlade na konferenci za Južno železnico, telegrafično pozvan v Opatijo.

Rusi v Jugoslaviji

BELGRAD, 1. «Državna komisija za pripomoč ruskim izbeglicam» je izdala uradno statistiko o številu ruskih beguncov in pomoči, ki jim jo nudi država. 1. januarja 1923 so se nahajali v Jugoslaviji 28.203 ruski begunci. Lansko leto jih je umrlo 248, rodilo se jih je 406. Državna komisija je vzdrževala 3 kadetne šole (225 gojencev), tri dekliske šole (710 učenk) in eno mešano rusko-srbsko gimnazijo v Belgradu 160 (dijakov od njih 120 v gimnazijskem internatu). Poleg tega je komisija podpirala «Vserusko zvezo mest», ki preskrbuje več sol za mladino. Visokoškolskim dijakom daje jugoslovska vlada 1200 stipendij po 400 dinarjev in poleg tega 120 tisoč dinarjev mesečno za obleko. V Belgradu se zgradi za rusko dijaštvo «Ruski dijaški dom». Večina Rusov v Jugoslaviji se preživlja samostojno in državna komisija skrbi večinoma samo za stare in bolne.

Prvi doktor medicine na univerzi v Zagrebu

ZAGREB, 1. Včeraj je bil tu promoviran na čast doktorja medicine Zlatko Sremac. To je prva promocija na medicinski fakulteti zagrebske univerze.

Čehoslovaška

Nov madžarski napad na Slovaško

PRAGA, 1. «Narodni listy» poročajo, da so našli te dni na Slovaškem, blizu ogrske meje, letake v madžarskem jeziku, kjer napoveduje regent admiral Horthy ponoven vpad Madžarov na slovaško ozemlje ter pozivlja madžarsko prebivalstvo tega ozemlja, da naj prisikotijo, zvesto idealom Madžarske, na pomoč tej akciji. V drugem delu ponavljajo ti letaki pesem zatiranja Madžarov v Čehoslovaški in potrebo vzpostavitve bivše Ogrske.

Izseljevanje čeških delavcev v Francijo

PRAGA, 1. Glasilo pangermanistov «Bohemia» primaša poročilo svojega dunajskega dopisnika, ki pravi, da je bila ustavitel delavcev iz Čehoslovaške v Innsbrucku s strani Avstrije plod pomote tako Avstrijcev kakor Čehov. Šlo je namreč za delavce, ki so potovali v Francijo, kamor so se Čehi že pred vojno izseljevali in niso bili, kakor se je mislilo, namenjeni v ruhrsko kotlino.

Rusija

Rusko-poljska trgovska pogajanja v Moskvi

VARŠAVA, 1. V ponedeljek se bodo pričela v Moskvi pogajanja za sklenitev trgovske pogodbe med Poljsko in Rusijo.

Romunska

Proces proti madžarskim zarotnikom
Zarotniki obsojeni na 10 let zapore

BUKAREŠT, 1. Tukaj se je končala razprava proti Madžarom, obtoženim zarote proti romunski kraljevi dvojici. Glavni obtoženci so priznali krivdvo. Po njihovih izjavah je zaroto pripravilo in organiziralo društvo «Ebrede». Vodja zarotnikov Turosz Istvan je razkril pri zaslišanju vezi društva «Ebrede», to je Madžarov, ki se budijo, z madžarskim vojaškim generalnim štabom in madžarskimi oblastvi. Turosz Istvan je bil obsojen na 10 let zapora. Isto kazeno sta dobila tudi druga dva glavna krivca, in sicer Mogyo Sander in Balazy, ki je dobil nalogo, da prinese na Romunsko peklenški stroj. Peklenški stroj mu je dal stotnik, poveljnik oddelka v Aradu. Do meje so priselili stroj madžarski vojaki. 111 sokrivcev, ki pa niso mogli biti aretirani, je bilo obsojeno v kontumacijo na 10 let zapora. Med njimi so Hedjas Ivan, Pronay, Hir Jurij, poslanec v madžarski zbornici, ki je preskrbel potreben denar za zaroto, Tyboldy, madžarski železničar in dr. Danijel Sander, ki je preskrbel zarotnikom potrebne potne liste.

Bolgarska

Poročilo parlamentarne komisije o delovanju Marinove in Kosturkove vlade

SOFIJA, 1. Parlamentarna komisija, ki je dobila nalogo, da izvrši preiskavo o delovanju Marinove in Kosturkove vlade, je predložila svoje poročilo predsedništvu sobranja. Poročilo vsebuje zelo natančne podatke in poleg drugega tudi 72 izpovedi priče, med njimi tudi izpovedi Marinovega in Kosturkovega.

Francija

Pogreb bivšega zunanjega min. Delcasséja
Govor ministrskega predsednika

PARIZ, 1. Včeraj se je vršil na državne troške svečan pogreb bivšega zunanjega ministra Delcasséja. Ob tej priložnosti je imel ministrski predsednik Poincaré govor, v katerem je govoril o važni ulogi pokojnega ministra v francoski politiki. Poincaré je govoril, kako je Delcassé dosegel 1. 1902. od Italije obljubo, da bo

ostala nevtralna, če Francija postane žrtev direktnega ali indirektnega napada; kako je Delcassé delal za zblizanje med Francijo in Anglijo, ki bi ne razbilo nikakega obstoječega zavezništva in bi tudi ne imelo izizvalnega značaja, a bi združilo v skupni želji po miru in delu dve gospodarski, najbogatejši in zgodovinski ter po svojih liberalnih institucijah najbolj slavni državi. Poincaré je nadalje omenil Delcasséjevo delovanje za angleško-rusko zblizanje in je poudarjal, da Delcassé ni nikoli hotel obkoliti Nemčijo, temveč da je bil le budna straža, ki se je zavedal nevarnosti nemškega imperializma in stavljal Francijo v položaj, da se je mogla v potrebi braniti proti grozečemu vpadu. Nemčija seveda — je nadaljeval Poincaré — je obtožila Delcasséja, da je pripravil vojno. Delcassé je nasprotno vedno in povsod branil mir, toda ne on ne Francija nista mogla ustaviti centralnih držav na njihovem usodnem pohodu.

Poincaré je nato govoril o delovanju Delcasséja kot ministra vnanjih stvari tekom vojne, ko je sklenil dogovor, ki je zavaroval Francijo pred nevarnostjo separatajnega mira. Omenil je, kako kruto so postopali Nemci z njegovim ujetim sinom, da bi vplivali na Delcasséja in ga prisilili na ponižujoč mir.

Poincaré je tako-le zaključil: Delcasséje sen ni bilo ofenzivno maščevanje, temveč zadostitev, ki naj se doseže potom mirnih zvez. Pred svojo smrtjo je lahko doživel rastoče simpatije za Francijo v prijateljskih državah in prikrito občudovanje Francije pri Nemcih. Doživel je veselje, da je videl, kako je ostalo poslopje, ki ga je zgradil vkljub vsej nevihti, ki je padla nad Evropo, trdno na svojih temeljih.

Razdelitev avstro-ogrskih predvojnih dolgov

PARIZ, 1. Reparačijska komisija je na eni zadnjih sej zaključila razpravo o razdelitvi avstro-ogrskih predvojnih dolgov na interesirane nasledstvene države. Vsi avstro-ogrski dolgovi se dele v dve glavni skupini:

1. V prvo skupino spadajo med drugim: a) 3% obveznice v francoskih frankih, ki znašajo 14.390.000 frankov. Ta dolg se razdeli po tem-le razmerju: na Avstrijo 10.593%, na Čehoslovaško republiko 82.888%, na Madžarsko 1.3%, na Romunsko 1.89% in na Jugoslavijo 3.161%. b) 4% posojilo glaseče se v markah iz leta 1883. To posojilo se razdeli na Avstrijo v razmerju 20.023% in na Čehoslovaško republiko v razmerju 79.977%. c) 4% posojilo v frankih in markah iz leta 1900 znašajoče 3.645.000 frankov. To posojilo se razdeli na Avstrijo z 19.563% in na Čehoslovaško z 80.437%. Vsa ta posojila se imajo plačati do leta 1965.

2. V drugo skupino spadajo ostali dolgovi in imajo nasledstvene države plačati 5½ miliona francoskih frankov.

Začasni proračun odobren

PARIZ, 1. Poslanska zbornica in senat sta končno odobrila načrt za začasni proračun za mesec marec kot prilogo splošnemu proračunu za leto 1923. Odoben je bil tudi načrt proračuna za povračljive stroške.

Protest Angliji radi odstranitve vojnih ladij iz Smirne

LONDON, 1. Diplomatični urednik «Daily Telegrafa» zatrjuje, da namerava Poincaré protestirati pri angleški vladi, ki je odstranila svoje vojne ladje iz Smirne, ne da bi se prej posvetovala o tej zadevi s Francijo.

Nemčija

Bavarski separatizem

MONAKOVO, 1. Na včerajšnji seji deželne zbornice je bil z glasovi ljudske stranke in bavarskega centra proti glasovom demokratov sprejet predlog, ki zahteva, da se postavi na čelo bavarske države svobodno od ljudstva izvoljeni državni predsednik. Pri razpravi o tem predlogu je prišlo do razburljivih scen, ker je komunist Eisenberger očital strankam desnice, da ni ta predlog nič drugega, kot napad za uničenje enotnosti nemške države in predsednik le pretveza za vzpostavitev monarhije.

Eden morilcev Rathenaua prijel

STOCKHOLM, 1. Tu so prijeli nekega Behrija, rodom Nemca in slušatelja medicine, ki je priznal, da se je s štirimi drugimi člani tajnega združenja «Consul» udeležil umora nad Rathenauom in da je sodeloval pri atentatu na Scheidemanna.

Ruhrska kotlina

Vpajanje vrnitve zaplenjenega denarja po francoskih oblastvih — Vsebina zaplenjenih nemških zabojev v Kölnu

BERLIN, 1. Dr. Glasenapp je poročal bilancnemu odboru državnega zbora o zaplenitvi 13 milijard mark s strani francoskih oblastev. Kakor znano, so Francozi preiskali brzojav, v katerem se je vozil denar in zaplenili več zabojev. Po izjavah dr. Glasenappa je bilo v zaplenjenih zabojih 12 milijard in 800 milijonov mark v bankovcih, 100 milijonov mark v bonih, 210 litografskih plošč za tiskanje bankovcev od 5.000 mark in 160 litografskih plošč za tiskanje bankovcev po 20.000 mark. 300 milijonov je bilo namenjenih podružnici državne banke v Ohligu, 500

milijonov podružnici državne banke v Solingenju, 12 milijard podružnici v Kölnu in 100 milijonov mark v bonih namenjenih podružnici državne banke v Elberfeldu. Litografske plošče so bile namenjene tiskarnam na zasedenem ozemlju, ki imajo pravico tiskati bankovce.

Nemška vlada je proti zaplenitvi odločno protestirala, poudarjajoč, da je državna banka ustanovljena s kapitalom zasebnikov in da je zato zaplenitev protizakonita.

Francoska oblastva so sicer, kakor se javlja, vrnila litografske plošče, odločno pa odklanjajo vrnitev zaplenjenega denarja. Vodi jo se tozadevna pogajanja med francoskimi in angleškimi oblastvi, katera poslednja stoji na stališču, da se mora denar vrniti. Medtem pa se javlja, da so francoska oblastva začela pleniti tudi drugod denar, ki prihaja iz Nemčije za plačanje delavstva.

Nemška policija razpuščena — Redarji izgnani z družinami vred v Nemčijo

ESSEN, 1. Francosko poveljstvo je razpustilo mestno policijo. Vsi redarji z družinami vred bodo morali zapustiti zasedeno ozemlje. Francozi so zaplenili orožje, konje in ves inventar nekdanje policije. Policijsko službo bo vršilo odsej 600 mož, izbranih od francoskih oblastev.

Enak ukrep so izdala francoska oblastva v Bochumu. Policija je bila razorožena in razpuščena. V Bochumu je bilo tudi aretiranih 13 ravnateljev tamošnjih mehaničnih delavnic. Nadaljuje se tudi po vseh mestih rekviriranje avtomobilov.

Kar pa se tiče gospodarskega vprašanja, se položaj na ruhrskem ozemlju ni izboljšal. Vred francoskih ukrepov hira vedno bolj tudi uvažanje sirovin. Francoski obmejni organi zahtevajo 10% vrednosti vpeljanih sirovin. Tako je običajlo na carinski meji tudi nekoliko vlakov lesa, ker se je moralo še-le sporočiti naslovljenecem, naj se izjavijo, ali so pripravljani plačati omenjeno carino.

Kakor javlja «Deutsche Allgemeine Zeitung» iz Koblenca, je tamošnji uvozni in izvozni urad brez vsakega dela. Ta urad so Francozi organizirali po zadnji naredbi, s katero so se vpeljala izvozna dovoljenja. Ta urad je sedaj brez dela, ker nemške tvrdke ne prihajajo po dovoljenja. Večji del uradnikov je bil odpuščen.

Turčija

Angorska skupščina bo zavrnila zavezniški načrt za mirovno pogodbo

CARIGRAD, 1. Po ismetovih izjavanjih prevladuje v merodajnih krogih v Angori splošno mnenje, da bo skupščina zavrnila načrt zaveznikov za mirovno pogodbo.

Vladni predlogi v narodni skupščini

CARIGRAD, 1. Brzojavljajo iz Angore, da je imela včeraj skupščina sejo pri zaprtih vratih pod predsedništvom Kemala. Ismet paša je natanko poročal o poteku konference v Lausanni, nakar je stavila vlada zbornici sledeče predloge: Opušitev Karagača, odgovoreni razprav o vprašanju Mosula, ki se bi moralo rešiti v teku enega leta, posebna pogajanja o gospodarskih in finančnih vprašanjih tekom šestih mesecev. Skupščina bo menda zborovala še nekoliko dni. Potem bodo javljeni njeni sklepi glavnemu tajniku v Lausanni, ki jih bo sporočil dalje zaveznikom.

Zakaj je Anglija umaknila svoje vojne ladje iz Smirne?

LONDON, 1. V uradni noti poroča agencija Reuter o vzrokih, ki so dovedli Anglijo, da je umaknila svoje vojne ladje iz Smirne. Zavezniki so sporočili angorski vladi, da so pripravljene omejiti število vojnih ladij v Smirni. Nota ugotavlja, da je Anglija držala v turški luki ladje z nad 10.000 tonami v smislu načela, da imajo angleška oblastva pravico ščititi svoja državljane in angleško trgovino v turških pristaniščih. Medtem ko ne doseže nobena francoskih ladij v Smirni 10.000 ton, se je turški ukaz za evakuacijo tikal edino le Angležev, ki so vsled tega pustili v Smirni samo eno vojno ladjo. S tem se popolnoma strinjata tudi Francija in Italija.

Avstrija

Trgovinska pogodba med Madžarsko in Avstrijo

DUNAJ, 1. Te dni je bila ratificirana trgovinska pogodba, sklenjena med Madžarsko in Avstrijo, dne 20. februarja t. l. Trgovinska pogodba stopi v veljavo dne 2. marca t. l.

Sklenjena je bila dne 6. februarja 1923, leta trgovinska pogodba in sta jo odobrili vladi obeh držav. Tozadevne listine so bile izmenjane dne 20. februarja na Dunaju. Pogodba obstoji iz 14 členov in temelji na medsebojni zagotovitvi čim večje koristi. Pogodba zagotavlja vse ugodnosti glede državljanov, ladij, sirovin in industrijskih izdelkov enega kontrahenta na ozemlju drugega. Glede trgovine in obrti ter obiskovanja semnja je zagotovljeno isto postopanje. Pogodba ima dalje namen urediti posebno pravno razmerje, pridobiti pravo in pravno sposobnost državljanov. Akcijskim družbam, različnim trgovskim, industrijskim in finančnim družbam so zagotovljene v pogledu notranjih denarnih operacij vse ugodnosti, v pogledu notranjih obresti pa enakomernost postopanje. Z ozirom na carino in carinske

poslovanje nudi pogodba vse ugodnosti; omogoča zboljšanje prometa, zagotavlja svoboden prevoz blaga kakor tudi pravilno uporabo uvozne in izvozne prepovedi in omejitve, urejuje v glavnih potezih prometno vprašanje in poslanike zadeva in predvideva za vse slučaje nesporazuma razsodno postopanje. Obenem s trgovinsko pogodbo stopita v veljavo tudi dve konvenciji, in sicer glede olajšave ožjega obmejnega prometa in glede medsebojnega podpiranja pri carinskih manipulacijah, njih preprečevanja proticarinskih dejanj, njih

zasledovanja in kazni, kakor tudi glede carinsko-kriminalne pravne pomoči. Pogodba glede olajšave obmejnega prometa ima namen olajšati takozvani obmejni promet v obmejnem pasu s stališča carinskih dohodkov in s posebnim ozirom na prometne potrebe v krajih, ki so po trianonski pogodbi dodeljeni Avstriji. Druga pogodba ima trojen namen: z ene strani medsebojno podpiranje pri carinskem poslovanju, z druge strani preprečevanje proticarinskih prestopkov in končno njih zasledovanje in kaznovanje.

DNEVNE VESTI

Enake pravice, enake dolžnosti Tako je odgovoril sedanjim ministrski predsednik Mussolini poslancu Willanu, ki je bil v svojem zadnjem govoru v rimski zbornici v novembu lanskega leta postavil sedanjo vlado pred vprašanje, kaj pravzaprav misli s temi slovansko manjšino v Italiji. Vlada postopa dosledno po tem geslu, dokazujejo pri vsakem svojem koraku, ki ga napravi napram nam, kako prav je imel naš poslanec, ko je g. Mussoliniju zavrnil s besedami, da je to samo ena fraza. Kakor se čita, telji se dobro spominjajo, je tedaj ministrski predsednik malo težje oporekal g. poslancu Willanu, češ da bomo že videli, da njegove besede niso samo navadna fraza. Ali dokazuje to žalostni položaj našega šolstva v Istri? Ali je to dokazal naučni minister v Mussolinijevi vladi, ki je s svojim odlokom od 5. januarja 1923. končno veljavno odpravil hrvaško ljudsko šolo v Pazinu. Kakor znano je bila ta šola delovna zaprtja že pred dvema letoma, ker je šovinizem tamkajšnjih političnih gospodarjev onemogočal vsako poslovanje. Ker je g. Mussolini tako odločno zatiral, da niso bile njegove besede le prazne fraze, smo upravičeno pričakovali od sedanje močne vlade ravno nasprotno odločitev z ozirom na to vprašanje. In vendar je prišlo drugače. Torej: g. Mussolini, ostane, kar je rekel posl. Willan: fraze in samo fraze!

Spomenik padlim beneškim Slovincem. Pred nekoliko dnevi so objavili tukajšnji italijanski listi vest, da se je obrazoval poseben odbor za postavitev spomenika beneškim Slovincem, ki so dali v zadnji vojni življenje za Italijo. V tem odboru se nahaja tudi tržaški župan dr. Pitacco. Ista poročila so veličala v vznesenih besedah vzorni državni patriotizem naših beneških bratov. Rezijski, terski in šentpeterski Slovenci so imeli v vojni nad 400 mrtvih in v vsej vojni niti enega samega dezerterja. Zelo hvalevredna je potemtakem prubda, da se v proslavo žrtve, ki so jih doprinesli beneški Slovenci, postavi primeren spomenik. Toda ali bo ta spomenik sam na sebi res že primerno povračilo za žrtve, ki so jih beneški Slovenci doprinesli v vojni, t. j. pri izvrševanju najtežjih dolžnosti, ki so naložene državljanu? Pripravljalni odbor za omenjeni spomenik opozarja na dejstvo, da beneški Slovenci pri vsem svojem priznanem patriotizmu in kljub temu da jih je nad 50.000 nimajo niti ene same slovenske ljudske šole. Ne samo to, temveč ni še nobena italijanska vlada smatrala za potrebno, da bi v obstoječih italijanskih šolah poskrbeli tudi za pouk slovensčine, denimo vsaj v isti meri kot pri avstrijskih Francozih glede francosčine. Evo podlaga za pravi spomenik, ki bi predstavljal res trajno nagrado za žrtve, ki so jih doprinesli naši beneški bratje v zadnji vojni!

Izterjevanje davkov. »Gazzetta Ufficiale« od 20. februarja 1923. je objavila kr. odlok od 11. januarja 1923. št. 117, s katerim se razteza na nove pokrajine italijanski zakon o izterjevanju izravnih davkov (enotno besedilo zakonov o izterjevanju izravnih davkov, ki je bilo odobreno s kr. odlokom od 17. oktobra 1922. št. 1401 in tozadevni pravilnik od 10. julija 1902. št. 296.) Z raztegnitvijo tega zakona na naše kraje se uvaja sistem izterjevanja davkov, ki bo za naše ljudstvo popolnoma nov. Medtem ko so skrbele od sedaj v novih pokrajinah za izterjevanje davkov državne davkarje po avstrijskem vzorcu in načinu, obstoji italijanski sistem v tem, da se država ne briga neposredno za to opravilo, temveč se izterjevanje davkov daje v zakup zasebnim posameznikom ali jurističnim (zdržnim) osebam, katere prevzamejo nase obvezo, da davke iztirajo, za kar dobijo od države kot odškodnino gotov del davčnega zneska (6%). Občine se razdelijo po več skupaj v takimenovana davčna okrožja in davki vsakega takega okrožja se potem dajo v zakup potem javne dražbe navadno za dobo 10 let. Ta poslednji mora položiti primerno kavcijo ter jamči za davke, katerih izterjevanje mu poverijo financa in občine s to kavcijo in z vsem svojim premoženjem. Kakor določa kr. odlok, s katerim se je ta sistem raztegnil na nove pokrajine, bo trajala prva zakupna doba v naših krajih do konca l. 1932. Vse predpriprave za poslovanje tega za nas novega sistema (ustanovitve davčnih okrožij, oddaja v zakup itd.) morajo biti gotove do konca t. l., tako da bi se davki lahko začeli pobirati po novem načinu z l. 1924. Ako občine same ne poskrbijo pravočasno za izvršitev vseh tozadevnih predpisov, določi prefekt s posebnim odlokom davčna okrožja ter imenuje ravnotako tudi iz-

terjevalca (v sporazumu s finančno upravo). Roki za vsa ta opravila so bili pri raztegnitvi omenjenega sistema na naše kraje znatno skrajšani v primeri z roki, ki jih predvideva zakon. Tako določa n. pr. o raztegnitvi, ki je bil objavljen v uradnem listu komaj 20. februarja (v »Osservatore Triestino«) po 23. februarju, da naj prefekti skličejo občinske zastopce, da sklepajo o ustanovitvi davčnih okrožij (konsorcijev) še pred koncem istega meseca februarja. Povod je torej, da se prebivalci novih pokrajin zopet začudeno vprašajo, zakaj ta vratolomna naglica. Ali je to nadaljevanje tiste včasih pogubonske metode, ki smo je bili vajeni pri vseh odlokih, katere so se tičkali važnejših gospodarskih vprašanj prebivalstva novih pokrajin (n. pr. odlok o zamenjavi kron itd.)?

Dogodki italijanskega novinarja v Rusiji. »Piccollo« poročevalce Ruggero Stepanich se je povrnil te dni iz Rusije, kjer je živel od konca vojne sem. Poslali so ga v Rusijo, ker popolnoma pozna ruski jezik in običaje ruskega naroda. Stepanich opisuje v živih barvah svoje doživljanje v Rusiji. Iz tega opisa posnemamo: Vsa ta štiri leta so bila polna trpljenja in nevarnosti. Prvi krat so ga aretirali v Moskvi, ker je bil član neke francoske trgovske družbe. Vendar so ga izpustili in smel je ostati v Rusiji, dočim so druge člane one družbe izgnali. V drugo so ga aretirali, ker je bil na sumu ogledu na škodo sovetov in na korist Italije. Ne da bi se bilo uvelo kako postopanje proti njemu, so ga držali v zaporu dva meseca in pol in so ravnali z njim kakor s kakim navadnim zločincem. Trpel je pravo mučeništvo. Odvezli so mu tudi ves denar, vse dragocenosti in perilo. Na to so ga izgnali z ruskega ozemlja v spremstvu dveh orožnikov, ki sta vedno naperjala svoja samokresa proti njemu. Če bi bil ruski državljan, bi ga bili gotovo poslali v kak koncentracijski tabor v Arhangelsku, kjer bi ga bili prej ali slej ustrelili s pretezo, da je hotel pobegniti. Rešilo ga je posredovanje odličnih italijanskih osebnosti. Omenjena dva orožnika sta ga odvedla na postajo in spravilo so ga v voz tretjega razreda. Niso mu pa vrnil ne obleke ne perila; kar ga je bil pustil v hotelu, niti ne denarja in dragocenosti, ki so mu jih odvzeli, ko so ga aretirali. Ona dva orožnika sta ga spremljala do ruskopolske meje. Tu ni imel niti vinarja v žepu, ne srajce, da bi se preoblekel. Vse, kar je imel na sebi, je bilo na kosih. Tak je bil v deželi, kjer ni nikogar poznal in ne da bi poznal deželni jezik. Le usmiljenju nadzornika spalnih vozov, se je imel zahvaliti, da je mogel dospeti v Varšavo. Rečeni nadzornik mu je tudi posodil sto lir za nadaljno potovanje. Sklicujoč se na italijansko-ruski dogovor od 26. decembra 1921. je poslal iz Varšave italijanski delegaciji v Moskvi protest za zahtevo, da se mu povrne, kar mu je bilo odvzeto, ali pa da odškodnina v znesku 14.500 lir. Stepanich pripominja: »Dejstvo, da sem bil po krivici aretiran in okraden, ne bi bilo morda vredno objave, če ne bi bilo to eden najzgovornejših znakov, kako sovjetska vlada v tem času kaže svoje sovražništvo proti Italiji!« Dalje pripoveduje, da je dne 21. februarja prišel v Varšavo tudi italijanski državljani Valentino Bona, ki so ga držali v sovjetskih ječah celih pet mesecev brez vsakega veljavnega razloga. Tudi njega da so obdolžili ogledu na Italijo in ga izgnali se na hujski način ne go Stepanicha. Stepanich pripoveduje, da je sovjetska vlada enemu prvih uradnikov italijanske delegacije odredila dovoljenje za bivanje v Rusiji. Nadaljnje opisovanje si pridržuje Stepanich za pozneje, ko si nekoliko opomore in se okrepi.

Telefonska služba bo dana v zakup privatnikom. Navaditi se bomo morali marsičemu. Kakor že znano, bo izterjevanje davkov tudi pri nas kmalu poverjeno zasebnikom, ki ne bodo, v lastnem interesu ravno usmiljeni z davkoplačevalci, sedaj pa javljajo iz Rima, da bo tudi telefonska služba poverjena zasebnikom, ki bodo zato plačali državi gotovo odstotek. Odstotek ne bo smel biti manjši od 5% vкупnih dohodkov. Po odloku, ki ga je predložil minister za pošto in borojave v odobritev ministrskemu svetu in ki je bil dne 8. februarja predložen v potrditev kralju, se bo smela dati koncesija na nedoločeno čas, na vsak način pa na najmanj 25 let. Zakupniki bodo morali urediti in tehnično izpopolniti telefonsko službo po programu, ki ga bo določila državna uprava. Del sedanjega osebja pri telefonskih bodo morali prevzeti tudi zasebna podjetja, drugi del, ki ga zasebni podjetniki ne bodo rabili, pa bo moral na izprehod; odlok je na vsak način zelo

pomankljiv v tem ozirom. Minister za pošto in borojave upa, da se bo s tem uspehom zelo pospešil razvoj italijanske telefonske industrije. Kak napredek bo ta ukrep prinesel za naročnike na telefonsko službo, bomo videli.

Proti učiteljem v občinskih svetih. Videmski prefekt Carandini je dal objaviti v večeršnjem »Osservatore Triestino« okrožnico, ki jo je prejel od ministra za notranje zadeve in ki se tiče učiteljev, kateri so člani občinskih svetov istih občin, v katerih poučujejo. Okrožnica naglašja da so taki slučajji proti zakoniti. Vred tega nalaga minister prefektom, da imajo take izvolitve v občinski svet takoj razveljaviti.

V Sv. Križu pri Trstu priredijo pod okriljem domačega orkestra dne 4. t. m. ob 4 popoldne domači dilentanti dramo »V nizavi«. Po igri prostava zabava. Pričakuje obilne udeležbe. — Odbor.

Društvenost

Učiteljsko društvo za Trst in okolice ima v nedeljo dne 4. marca t. l. ob 10. uri v rojanski ljudski šoli svoje redno letno zborovanje s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. predlog odbora za uporabo eventualnega prebika, 5. volitev odbora in 6. slučajnosti. — Udeležba obvezna. — Odbor.

»Sin«. V nedeljo 4. marca ob 5. popoldne ponovi »Sentjakobska čitalnica« to tako priljubeno in zanimivo dramo. Gangl je pač mojster, znal je spojit globoko moralno vrednost igre z zanimivimi in krasiimi prizori, ki držijo gledalce skozi vsa štiri dejanja v napetem pričakovanju. Sploh je zadnja nedelja pokazala, da igralci z vno in veseljem izvršujejo svojo težko nalogo. Uspeh je bil krasen, občinstva mnogo, posebno pa iz okolice žal, da iz mesta ni bilo skoraj nikogar. Dana je zopet lepa prilika, da si v nedeljo vsi ogledajo to veleznarstvo Ganglovo dramo. Prihitite in ogledajte si to igro! Blagajna je odprta ob 4 popoldne. Otrokom brez spremstva vstop ni dovoljen.

Organizacija okrajnih vojnih sirot bo imela svojo sejo v soboto dne 3. t. m. točno ob 4 uri pop. v navadnih prostorih.

MDP. — Sv. Jakob. — Danes ob 20.30 redna odbojstva seja. — Preds.

Iz tržaškega življenja

Izgubila se je ženska listnica s precejšnjo svoto denarja in dvema slikama v ulici Crociera, neke blizu vojašnice. Pošten najditelj je naprosen, da jo prinese proti nagradi v uradništvo našega lista.

Dve nesreči pri delu. Delavec Anton Del Vecchio, star 46 let, je prišel večeraj jutraj pri delu v nekem skladišču železnin v ulici Molino Grande z roko pod dvigalo. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico.

Poskušna samomor z revolverjem. Večraj jutraj okoli desete ure so pripeljali v brezupnem stanju v mestno bolnišnico uradnika Karla Mikuličiča, starega 39 let, stanujočega na trgu Mercato vecchio št. 2. Nesrečen si je poglaval v uradih paroplovne družbe »Libera Trieste«, kjer je služboval, kroglo iz revolverja v desno senco. Mikuličič se je v zadnjem času tožil, da je hudo nevrasten, in te bolezni se pripisuje njegov žalostni korak.

Tatovi v skladišču likerjev. V noči od srede na četrtek so vdrl neznanzi zločinci v skladišče likerjev trdke Alojzija Mazzucchellija v ulici della Zonta št. 2. Odnesli so več steklenic najrazličnejših likerjev v vrednosti nad 7.000 lir.

Vesti z Goriškega

Ajdovičina. Nedavno se je vršil sestanek zastopnikov vseh delujočih in nedelujočih kulturnih društev, na katerem se je sklenilo združiti vse prosvetno delo v Ajdovičini v enotnem prosvetnem društvu. Na podlagi tega sklepa se bo vršil v nedeljo, dne 4. marca t. l. ob 3. uri pop. v zgornjih prostorih g. Curk ustanovni občni zbor »Prosvetnega društva v Ajdovičini«. Vsi oni, katerim je vzgoja in izobrazba našega ljudstva mar in ki želijo, da se naše družabno in društveno življenje obnovi in uredi, se vabijo, da pristopijo k novemu društvu in da se udeležijo ustanovnega občne zbornice. Stari in mladi, moški in ženske — vsi na delo! — Pripravljalni odbor.

Vesti iz Istre

Iz Hrušice. Žalostne novice imamo. Tudi pri nas, kakor po toliko naših vaseh, imamo svoje pevsko društvo. En del pevskega zbora poje tudi v cerkvi, drugače pa poje naše lepe narodne in umetne pesmi. Hvala našemu g. pevovodji je zbor še precej napredoval, tako da se upamo nastopiti že tudi javno. No in ker je Podgrad tako blizu in so tudi Podgradci že večkrat izražali željo, da bi prišli enkrat k njim, smo se odločili, da nastopimo enkrat tudi v Podgradu. Pred časom smo se že vsi pripravljali na odhod v Podgrad, ko je prišla vest, da ne smemo nastopiti. Mislili smo si, da imajo v Podgradu že svoje vzroke, da nam ravno takrat ne dovolijo nastopa in smo se dalje učili v trdnem upanju, da bo »vzroka« enkrat konec.

naj povem nakratko: zaljubljen sem se, kot sem slutil že prvi hip, a tem težje me je težila ta ljubezen, ker sem jo hotel prikriti. Nekega večera sva se ločila kot običajno.

Gospa v belem

Ne besedice nisem znil, ki bi me izdala in bi njo prestrašila. Ko sem jo srečal drugo jutro, sem opazil na njej veliko izpremembo, izpremembo, ki mi je povedala vse. V istem trenutku, ko je odkrila mojo skrivnost, je odkrila tudi svojo lastno, in to je bilo v eni sami noči, ko se je tako izpremenila. Njena narav je bila preodkrita, da bi koga sleparila, preplemenita, da bi sebe varala. Ko je ležala silna teža na njenem srcu in so to izdale poteze na njenem obrazu, mi je dejala v preprosti govorici: Zalosti me to zaradi vas in zaradi mene. Njene roke so bile mrzle v njenih potezih nenaraven mir, v vsaki njeni gesti nem izraz strahu in samoočutbe. V njeni izpremembi so ležale neke sile, ki so naju medsebojno privlačile in zopet druge, ki so naju medsebojno odbijale. V svojem dvomu in nemiru, v svoji nejasni sumnji, da mi nekaj prikrivajo, kar bi moral odkriti, sem iskal pojavnosti v pogledih in obnašanju gospodične Halcombe.

In ni trajalo dolgo, da sem ko odkril. Bilo je nekega četrta v tretjem mesecu mojega bivanja v Limmeridge House. Ko sem prišel ob navadni uri jutraj v zajutrkovalnico, ni bila še — od kar jo poznam prvič — na svojem prostoru pri mizi.

Toda kaj še! Za v soboto zvečer smo bili že vse pripravili. Vozovi so že čakali, da nas odpeljejo, vsa vas je bila vesela, da bo enkrat tudi nam dana prilika, da pokažemo, kaj znamo, tedaj pa je nenakrat prišel glas, da je veselica — zopet prepovedana! Tudi to še ni vse. Do nadaljnjega so nam prepovedane tudi pevske vaje. — Ko bi bilo za prireditelje kakve veselice v kakem jezikovno mešanem kraju, bi vsaj razumeli, čeprav ne odobraval, postopanje naših oblastev, da pa se nam prepoveduje povsem nedolžna veselica — v pevskem zboru so celo tudi otroci! — V Podgradu in doma, tega pač ne moremo razumeti in mislimo, da se boste strinjali z nami tudi vi.

Pr. ur. K temu dopisu bi pripomnili s svoje strani, da je postopanje podgradskih oblastev navadno šikaniranje našega ljudstva, šikaniranje, proti kateremu najodločnejše protestiramo. Mislimo, da bi bil že čas, da gotovi gospodje prenehajo z gotovimi metodami. Izkažejo se pač lahko »zaslužni« na bolj časten in bolj dostojen način! S tem, da so si postavili za življensko nalogo, da kažejo svojo »moč« nad našim ljudstvom — bogve kako junaško v sedanjih časih to, seveda, ni! — dokazujejo le, da so za kako resno drugo delo nezmorni. In mi smo trdno prepričani, da bodo tudi njihovi predstojniki prišli do tega prepričanja.

DAROV

Ob priliki zlate poroke Ivana in Neže Fratric iz Loga pri Sv. Luciji nabrala sinah Julijana med povabljenimi gosti L. 40.— za »Dijasko Matico« in L. 40.— za »Solsko društvo«. (Denar za »Dij. Matico« hrani uradništvo.)

Nabrano v gostilni Semec v Crnemkalu za »Solsko društvo« L. 33.50. Darovali so: Andrej Cah št. 19 6.50, Andrijaš Josip 6, Andrijaš Stanko 2, Semec Andrej 5, Pavlič Anton 4, Sisković Albin 5, Semec Rudolf 1, Cah Josip 1, Cah Andrej št. 17 60 stot., preostanek računa 2.40.

Brejski prejel od Albina povodom poravnave z gosp. P. Lir 60 za »Solsko društvo«.

Kuret Jakob iz Sv. M. M. zg. daruje L. 5.— N. N. iz Šklednja daroval Lir 10 »Škaskemu društvu« in isti namen daruje g. Spacal Marija iz Gorice Lir 10.—

Popravek. V Edinosti št. 30 od 4/II izkazan znesek L. 100.— podarjen od Mlekarske zadruge v Trnovem ni bil poslan »Solskemu društvu« temveč »Dijaski Matici, kakor tudi znesek L. 40.— nabran na zabavi »Prosvetne zveze«.

NAŠI DIJAKI STRADAJO. — SPOMINJAJTE SE POVSOD IN VEDNO DIJASKE MATICE!

JASKE MATICE!

Borzna poročila.

Valuta na tržaškem trgu.

	Trst, 1. marca 1923
avstrijske krome	0.65 0.7250
avstrijske krome	0.6285 0.03
čehoslovaške krome	61.70. — 62. —
dinarji	20.70. — 21. —
leji	9.25. — 9.75
marke	0.09 0.0950
dolarji	20.70. — 20.85
francoski franki	126.75. — 127.25
švicarski franki	389. — 392. —
angleški funti papirnat	97.75. — 97. —

Tečaj:

	Trst, 1. marca 1923
Jadranska banka	100
Cosulich	330
Dalmacija	376
Genovska	1320
Libera Trieste	395
Lloyd	1405
Lussine	630
Martinolich	125
Oceanla	122
Premuda	348
Trpčevich	280
Ampele	515
Cement Dalmatia	340
Cement Spalato	255

Poslano*)

Spodaj podpisana Ivan in Anton Štemberger iz Kutežvega št. 19 pri Ilirski Bistrici obžalujejo vse, kar sva govorila žaljivega o Mariji Valentič iz Mereč, sedaj v Trstu, ker sva se prepričala, da je dotična govorica brez podlage.

Kutežveo, dne 26. februarja 1923.

(98) Ivan in Anton Štemberger.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uradništvo le toliko kolikor mu zakon velewa.

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L. 2.—. Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L. 4.—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

STROJ za sekanje drv, cirkularna žaga, stružnica, motor na bencin, 6 PH, se prodaja po zmernih cenah, Cernuski, Fabio Severo 73. Trst. 305

KROMPIR semenski, več vrst se dobi na Opčinah št. 524 pri F. Sosič (Krap) v bližini tramvajske postaje 306

SIVALNI STROJ »Singer« zajamčen, se ceno prodaja. Coroneo 1, mehanik 308

PEKOVSKEGA učenca sprejme takoj Viktor Ječič, pekarna, Dobravlje 105, pri Ajdovičini. 309

GLASOVIRJE, harmonije in orglje popravlja in uglašuje Andrej Petar, Trst, Via Molino a vento št. 5, III. 6

Krone, goldinarje plačujem po najvišjih cenah kakor vsi konkurenti

Zlatarna, Trst, Ponte della Fabbra 1 (Piazza Goldoni)

VOZ za vrtnarje in konjsko vprego prodaja. Molino a vento 38 (Rocol) 307

5 PANJEV ameriški sistem, s širokim asfaltom, se prodaja. Villa Nagelschmid, Grignan-Miramar. 310

KROJACNICA, August Štular, Via S. Francesco 34/III, izdeluje obleke najmodernejšega kroja po zmernih cenah. 311

HIŠNA, močna in zdrava dobi službo pri majni družini. Dobra hrana. Plača L. 120.—. Pendice Scorsola 353, Villa Emilia 312

DRUŽABNIK ali družabnica s kapitalom se išče za kavarno-tvornico sladolepa, likerjev, slaščic in konzerv. Ponudbe na upravnništvo pod »Družba« 313

PRODA SE hiša v Mariboru s petimi stanovanji, enonadstropna, dve kleti, vse v dobrem stanju, blizu glavnega trga, pripravna za trgovino ali obrt. Dopisi in vprašanja na A. Lorber, Maribor Vetrinjska ul. 5. 26/4

PRVI veliki živinski in kramarski mesečni sejem v Sv. Petru na Krasu se vrši 10. marca 1923. 289

MANUFAKTURNA trgovina Štefan Štekar, Ajdovičina, sprejme učenke. Italijanščine zmožna ima prednost. 296

STAREJŠA ZENSKA, vdova ali nezakonska mati s 14 do 15 letno hčerko, po možnosti Primorka, katere zna dobro kuhati in izvrševati vsa druga hišna dela, a hčerka bi bila pomoč pri malem otroku, dobi službo, skupno s hčerko v Ljubljani pri družini iz Primorskega. Poleg hrane bi uživali skupno posebno sobico z dvema posteljama. Potni troški se povrnejo. Vsa druga pojasnila se dobijo v Trstu, Cologna 40 (Strada nuova) v prvem nadstropju, kjer naj se mati in hči predstavita. 297

POZORI Krone, korale, zlato, platina in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grošist Bellei Vita, via Madonna 10, I. 32

EKSTRAKTE za rum, konjak, malinovec itd. ima lekarna v II. Bistrici. 78/3

EGIPTOVSKI profesor grafologije pove karakter in usodo življenja. Sprejema samo do zadnjega dne aprila v ulici Geppa 10. 293

KDOR HOČE KAJ KUPITI KDOR HOČE KAJ PRODATI KDOR IŠČE SLUŽBE, ITD. INSERIRAJ V »EDINOSTI«

ZALOGA DOMAČIH VIN belega vipavca, istrskega refočka in kraškega terana po zmernih cenah. — Postrežba na dom Priporoča se F. ŠTRANCAR Via Cunicoli 8. 24

La Maison „Chic“ lastnica

Giorgina Morgutti — Trst

vabi cenjene gospde, da obiščejo razstavo zadnjih modelov pomladanskih klobukov. Sledila bo prodaja po zmernih cenah. Gorica, »Hotel pri Pošti« v dnevih 1., 2. in 3. marca. 97

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlatice,

lisic,

dihurjev, vider,

jazbecov, mačk, ve-

veric, krto, divjih

in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10

II. nadst., vrata 16

Sprejemajo se pošiljave po pošti.

Insertirajte v »Edinosti«

PODLISTEK

WILKIE COLLINS:

Gospa v belem

IZPOVEDBE WALTERJA HARTRIGHTS-A.

Ko je dvignila pismo k luči, se je obrnila gospica Fairlie od ograje, je zrla neodločno gori in doli po terasi stopila je korak proti steklenim vratom in je ostala tiho nama nasproti. Med tem mi je brala gospica Halcombe zadnje stavke:

»In sedaj, Ljubi Filip, ko sem prišla do konca svojega pisma, naj ti povem vzrok ljubezni do te male Anne Catherine. Ljubi moj Filip, čeprav ni niti napol tako ljubka, vendar je vsled čudežnega slučaja popolnoma podobna, kot se takoj opazi, po laseh, po potezah obrazov...«

Škočil sem s svojega sedea še predno je mogla gospodična Halcombe dokončati. Isto čustvo, ki me je prevzelo pri dotiku roke, na samotni deželni cesti, me je objelo znova.

Tu je stala gospica Fairlie, samotna postava v mesečini, po postavi, po glavi, po polti, po obrazu, vsa, vsa, popolnoma enaka — gospje v belem. Dvom, ki me je ure in ure mučil, je razrešen. Tisto, kar mi je manjkalo, — je bilo moje lastno spoznanje o popolni podobnosti

med ono, ki je zbežala iz blazine in med de-dinjo iz Limmeridge House!

Vidite! je dejala gospica Halcombe. Spustila je pismo in njene oči so žarele, ko so se srečale z mojimi. Vi jo vidite sedaj, kot jo je videla moja mati pred enajstimi leti!

Vidim, — in bolj me žalosti, ko moram povedati. Zdi se, kot da meče ona uboga zapuščena žena, s svojo slučajno podobnostjo z gospodično Fairlie, temno senco na bodočnost tega blestečega bitja pred nami.